ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1093 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 27 — ՄԱՅԻՍ — 1871

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին ի Պոլսոյ համար 180 ղր.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ ի Պոլսոյ » 90 ղր.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 30 փր.
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրուշ, ուրիշ անգամներու համար գին սակարկութեան կ'ըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ամեն գրուած յօդուած հրատարակութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագրին — Տնօրէնին ուղղել ի Գ. Պոլիս, Չէմպէրլի թաշ, Մասիսի գրասենեակը։
Նամակ՝ դրոշմը չվճարուած չեն ընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 27 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հեռագիրը ծանուցած էր թէ Գ. Վիքթոր Հիւկօ Փարիզէն փախչող ապստամբներուն ապաստան տալ առաջարկելուն համար Պելճիքայէն վտարուեցաւ։

Անտարակոյս Գ. Վիքթոր Հիւկոյի նամակն, որով իր դիտաւորութիւնը կը յայտնէ Էնտէբէնտանս լրագրոյն խմբագրին, եւ որոյ համար վտարուած է։

« Տէր,

« Փարիզի պարտուելոց համար Պելճիքայի կառավարութեան ըրած յայտարարութեան դէմ կը բողոքեմ։

Ինչ որ ալ ըսեն, եւ ինչ որ ալ ընեն, այդ պարտուածները քաղաքական մարդիկ են։

Ես անոնց հետ չէի։

Հասարակութեան (Քոմիւն) սկզբունքը կ'ընդունիմ. մարդիկը չեմ ընդունիր։

Ես անոնց գործերուն դէմ բողոքեցի. պատանդի օրէնք, վրէժխնդրութիւն, առանց դատաստանի հրապարակաւ բանտարկութիւններ, աքսորութեան բռնադատումն, կրօնից հալածումն, տնտեսութեանց զրաւումն, աւերումն, վանտոմի սիւնին քանդումն, խաւարամիտ հարուածումն, ժողովրդեան հարուածումն։

Անոնց բռնութիւնները զիս սրդողեցուցին, ինչպէս որ այսօր ալ հակառակ կողմին բռնութիւնները կը սրդողեցնեն։

Վանտոմի սիւնին քանդումն ազգին դէմ անկէ մ'է, Լուվրի քանդումը ալ քաղաքակրթութեան դէմ անկէ մը պիտի ըլլար։

Բայց վայրենական գործերն անգիտակցութեան ձեռքով որոշուած յանցանքներ չեն. Անմտութիւնը հիւանդութիւն է եւ ոչ ոճիր. Տգիտութիւնը յանցանք չէ տէրոջ։

Միւսին քաղաքին Գողթիկ համբաւոր ժամանակ — Լուվրի քանդումն ամեն ազգաց համար յանցանք մը կ'ըլլար։

Բայց սիւնը կրնայ նորէն կանգնիլ եւ Լուվր ալ ազատուած է։

Այսօր Փարիզ առնուած է։ Ժողովը յաղթեց Հասարակութեան։ Ո՞վ ըրաւ մարտ 18ը. Ո՞րն է առաւել մեղապարտ — Ժողովը թէ Հասարակութիւնը — Դատաստանը պիտի ըսէ։

Փարիզի հոգեհանգիստ մը պարզեց անհեթեթութիւն մ'է. բայց որոշ հրդեհողներէն երկուքը չէին Փարիզի համար աղօթեր։

Ես չկրցայ երբեք հասկնալ Պիլօրէ եւ Բիլօ ալ զիս մինչեւ ի զայրացումն զարմացուց. բայց Պիլօրէն հրացանի բանալը ոճիր մ'է, բայց Բիլօն հրացանի բանալը ոճիր մ'է։

Հասարակապետութեան մարդիկը ժամանց եւ ձեռքերը, որ ապստամբներէն առնելով պարտք մը հրացանի բանալ կուտան, եղեռնագործներ են. Ժողովին այն մարդիկը՝ որ մէկ վայրկեան Դողի քէն, Փարիզէն Ասնիէռ, Լըֆրանկէն, Գիւսէն եւ Յաղթոնգի հրացանի բանալ կուտան, եղեռնագործներ են։

Արդարութեան մէկ կողմն մէջ մեռան Թէոդիլ շատերը. Հասարակութեան մէջ է եւ թէ Հասարակութեան, եւ անիրաւ յայտնի է։

Նախ, ամեն քաղաքացիներ, մարդոց համար մեծաւան պատիժը դաշինքն է. երկրորդ, ասանց դատաստանին ... փարբան է։ Մէկն միւսին մէջէն վերցած է. միւսն երբեք մտած չէ իրաւանց մէջ։

Նախ դատեցէք, ապա դատապարտեցէք, ապա մահապատժեցէք։ Կրնամ ձեզ մեղադրել, բայց չեմ կրնար դատապարտել զի օրինաց համեմատ կը գործէք։

Եթէ առանց դատաստանի մահապատժեցէք, մարդասպան էք։

Դառն պելճիքայ կառավարութեան։

Ապաստան չտալը իրաւունք չունի։

Օրէնքը կը ներէ այդ զլացումն, իրաւունքը կ'արգելու։

Ես որ այս տողերը կը գրեմ ձեզ, օգտուիլ մ'ունիմ, երբեմն համար աքսորեալ չէ։

Ապաստանը հին իրաւունք մ'է։ Դժբաղդներուն նուիրական իրաւունքն է։

Միջին դարու մէջ եկեղեցին մինչեւ իսկ հայրասպաններուն ապաստան կուտար։

Իսկ ես այս յայտարարութիւնը կ'ընեմ։

Այն ապաստանը՝ զոր Պելճիքայ կառավարութիւնը կը զլանայ պարտուելոց, ես կընծայեմ։

Ո՞ւր. Պելճիքայ մէջ։

Պելճիքայ կընեմ այս պատիւը։

Ապաստանը Պիւքսէլի մէջ կընծայեմ։

Ապաստանը Բլաս տէ Պարիքատ թիւ 5 տանը կընծայեմ։

Թող Փարիզի պարտուել մը, թող Հասարակութեան ըրած գումարման մէկ մարդը, զոր Փարիզ խիստ քիչ ընտրեց եւ զոր ես իմ մասիս երբեք չընդունեցի, թող այն մարդկային մէկը, թէ եւ իմ անձնական թշնամիս ըլլայ, դուռս բախէ, կը բանամ. իմ տանս մէջ է. անբռնաբարելի է։

Իմ մէջէ ստորական մ'ըլլամ Պելճիքայ մէջ. չեմ կարծեր. Ես զիս ամեն մարդոց հպատակ եւ ամեն ազգաց հիւր կ'զգամ։

Ինչ որ ալ ըլլայ, Հասարակական փախստեայ մ'իմ տանս մէջ՝ ապաստանի մը քով պատսպարուած ըլլայ, այս ապաստանի երկնային արդարութեան տակը։

Ձեմ փափաքիր ըսել թէ երկու պատերազմի քանի եմ։

Տէրութեան մ'ուրիշ ակնածութիւն մը պայմանոտ։

Եթէ մարդ մ'օգնէք գործ է. իմ տանս մէջ մտնէ ։ Այն որ կրնայ թող իմ տանէս գործ կոխէ դուռս։

Ես հոս քաղաքացիս մարդոց վերջոյ կը խօսիմ։

Եթէ Հասարակական փախստեայ մը բանելու գան իմ տանս, զիս ալ թող բանեն. եթէ զայն մահուան, աստ զուգեն-սիրով երթամ, մեր բանտին բաժանորդ ըլլալ իմ եւ իրաւանց պաշտպանութեան համար. Հասարակականութեան մարդուն քով որ Վերսայլի ժողովին պարտական է. Հանրապետութեան մարդը պիտի տեսնեն, որ Փրոսբերի աքսորական եղած է։

Ես իմ պարտքս պիտի կատարեմ։ Ամեն բանէ առաջ սկզբունքները։

Խօսք մ'ալ։

Կրնայ հաստատութեամբ բռնել թէ Անգղիա Հասարակական փախստականները չպիտի մատնէ։

Ինչո՞ւ համար Պելճիա Անգղիայէն վար դասուի։

Պելճիայ փառքը՝ ապաստանարան մը ըլլալն է։ Այս փառքը չխլենք իրմէ։

Պաշտպանելով Պելճիան կը պաշտպանեմ։

Պելճիայ կառավարութիւնն ինձ դէմ պիտի ըլլայ, բայց Պելճիայի ժողովուրդն ինծ հետ պիտի ըլլայ։

Ինչ որ ալ ըլլայ, խղճմտանքս պիտի ըլլայ։

Ընդունեցէք, Տէր, իմ նշանաւոր զգացմանցս հաւաստին։

Պրիւքսէլ 26 մայիս 1871։

ՎԻՔԹՈՐ ՀԻՒԿՕ

Փարիզէն մայիս 30 թուով հեռագիր լրագիր կուտայ։

« Ապստամբաց կորուստը մայիս 22էն առաջ 12000 մեռեալ ու վիրաւոր եւ 25300 գերի կը հաշուեն։

« Իսկ մայիս 22էն մինչեւ 29ի կռիւներուն մէջ 10000էն աւելի մարդ ջարդուած է։

« 20000 գերի Վերսայլ ղրկուեցան։

« Վերսայլի զօրաց կորուստը դեռ ծանօթ չէ. բայց Տագէ զօրավարին բանակը 49 սպայ եւ 600 զինուոր կորսնցուցած է։

« Գատերազմական ատեանները՝ դէն 'ի ձեռին բռնուած ապստամբները հրացանի բանել կուտան։

« Իսկ ապստամբաց հետ միացող զինուորաց անհուն ալ առանց բացատրութեան հրացանի կը բռնուին։

« Լրագրոց մեծ մասը կը պահանջեն որ այս անգթաստամ մահապատիժները դադրին եւ ապստամբները կանոնաւոր ատեաններու յանձնուին։

« Փարիզի մէջ այս օրերս սաստիկ առողջութեան կարգադրութիւններ կառավարութեան որ Համաճարակ հիւանդութեանց

առաջքն առնելու համար գիտնոցներ կը վերահսկեն։

« Երէկ քաղաքին ապահովութեան փորձեր եղան որոնց կանանց եւ մանկանց ալ մասնակցեցան։

« Դաշնակցական ոսկերչութիւններ կը հաստատեն թէ ազգային գիտական թանգարանն ազատուած է. Ծննդարանին գրադարանն ալ այրած եւ թանգարանն անձեռն մնացած է. նոյնպէս մեծ գործարաններ բոլոր գործերը ու գործիքները փրկուած են։ Վնասուածը շատ չէ։

« Ապստամբաց բոլոր գլուխներ եւ Հասարակական ժողովին անդամներն սպաննուած կամ գերի բռնուած են, բաց 'ի Ֆելիքս—Փիաէն եւ Բոշպոլ—Կրուսէէն (վերջինին բռնուիլն ալ հաստատուած չէ)։

Պերլինէն կը գրեն թէ Ռուսիոյ կայսրը հոն իր շրջագայութենէն հետ հասել է, եւ քանի մ'օր կենալէ ետեւ իրեն ձեռնոր պիտի երթայ։

Աշխարհիս կայսրն ալ յունիսի վերջերը հոն պիտի երթայ իր ընտանեաց քով. եւ Պերլինէն անցած ժամանակ քանի մ'օր հոս պիտի մնայ Գերմանիոյ կայսեր Թագին մէջ ալ պիտի թէ Բիզմարքի մտածմանց եւ Աւստրիա մեծ դուքսին ընտանեաց հետ պիտի երթայ։

Այս արքունական ընտանեաց ամէնն ալ Ռուսիոյ կայսերական ազգականներն են։

Հռոմէն հեռագիր մը կը գրեն Պելճիոյ Էնտէբէնտանս լրագրին։

« Գերմանիոյ մէջ առաջացած կրօնական շարժումը եւ անսխալականութեան վարդապետութեան դէմ եղած ընդդիմութիւնն անհրաժեշտ առանձնութիւնը կ'զգայ եւ Հռոմի ժողովրդեան համակրութիւնը կը գտնէ։

« Յայտնի հակառակորդին ... պետաց ... քաղաքականութեան եւ ինքնակալութեան ոգւոյն մէջ առաջ բերին Տէօլլինկէր, իր նախկին աշակերտն՝ վասն զի ... թէ գիտութիւն եւ Դուլինկէրն մեծ ծառայութիւն որ Փարիզի հառաչանքն [illegible] մ'է, յանձնեց [illegible] քաղաքականութեան համար թէ հանգամանքն ... մեծ ճշմարիտ գործածելու սահմանը ... Սակայն հակառակորդաց վարժարանները շատցան եւ ալ մէկ չկայ կառավարութեան ... թէ Պապը զանոնք յանձնէ ... բանադրէ։

« Հռոմի մէջ եւ գաւառներ ... առաջացած ընդդիմութիւնն ալ այս կրօնական շարժումը կընայ պիտի բանադրէ, եւ ... որ կը փակուած ... տեղեկութիւններն մեջ ... ծերակոյտը ... Վիէննայի ... ժողովը 'ի թիւս այսպիսեաց [illegible]

կու ընտրէլոց գաւառապետին փոխ նոր ծանուցում մը հրատարակեց։

• Կըսուի թէ Գաղղիական Ազգային Ժողովը [illegible] փոխելու մտադրութիւնն ունի, Անձնէկին կառավարութիւնը քաղաքական եւ Պարզին օրէնսդրական մարմինն մէկ եղած ատեններն երեսփոխանութիւնները, ... [illegible]

• Կըսուի թէ անգլիական թերթերն յառաջ ի Լոնտոն նոյն մէջ մէկ գնալու ... [illegible]

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա, 6 յունիս.

... [illegible]

Վերսայլ 5 յունիս երեկոյ.

... [illegible]

Ազգային ժողովոյ մեծամասնութեան եւ ... [illegible] նոր կառավարութեան կարծեաց ...

Վերսայլ 6 յունիս երեկոյ.

Երեսփոխանաց ժողովոյ [illegible] մը- րըրկայից եղաւ։ Ընդդիմադիր կողմը չու- զեց նոյնութեան վրայ փոփոխութիւն, որ վարչական խորհրդոյ մէջ է։

Կառավարութիւնը Ներքինի Մինիս- տրի վարչականին թոյլ չտալու որ Պա- րզին անկախութիւնը դէմ եղաւ խօսել։

Ազիօ 121,30

Թուրքիոյ երեսփոխանաց բաժին 75.90

Պերլին 6 յունիս

Թագաւոր Աղէքսանդր կայսրը վայրկե- նէ վայրկեան հոս կ'սպասուի։

Լոնտրա 6 յունիս.

Թագաւորական ... 200 ... [illegible] ... փոխառութիւն մը [illegible]

Նիւ-Եորք 5 յունիս.

Ռամա ... [illegible] ... ընտրել ... [illegible]

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ՓՈԽԱՆԱԿ ՈՍԿՒՈՅ

26	մայիս	չորեքշաբթի երեկոյ	52	34½
27		հինգշաբթի առաւօտ		
		բացուելուն	52	33
		կէսօր	53	[illegible]

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պոլսոյ եկեղեցական ինքնուրոյն վարչութեան վերաբերեալ կա- նոնագրութիւն ... Էջմիածնի (Միածնաւոր) ընտրութիւնը ... Պոլսոյ եկեղե- ցական վարչութիւնը 22 միաբանի բաժ- նուած է, որոց ... [illegible] նախագահ մը պիտի գտնուի։

Գիծանիները երեք կարգի բաժ- նուած են։ առաջինները 40000 անդ ... [illegible] ... 74000 ... [illegible] ... պիտի ընդունին։

Երկրորդ կարգինները 25000 անդ ... [illegible] ... եւ ասոնց ... 51000 ... [illegible]

Երրորդ կարգինները 20000 անդ եւ 41000 ... [illegible]

... [illegible]

Լէվանդ թաղի լրագրին մէջ կը կարդանք թէ ... [illegible] ... 5000 ... [illegible] ... 14 տարի մինչեւ 10 տարի ... [illegible] ... ։

Կըսուի թէ Համամէհեան ... [illegible] ... 4—500 ... [illegible] ... ։

Երէկ առաւօտ ժամն ... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

Ազատագրի Գաղատիոյ ... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կարծ մը ունեցանք մեր մէջ որ բան գործ բռած են իրենց ... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... 457 ... 21 ... [illegible] ... ։

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Մեծապատիւ Երեսփոխան Էֆէնտիք,

Ազգային Ընդհանուր Ժողովին ... [illegible] ... 23 Մայիս ... [illegible] ... ։

Առաւօտը պիտի բացուի ժամը ճիշդ 6ին եւ դոցի 10ին։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

Ստորագրեալք պատուոյ ... [illegible] ... ։

24 մայիս 1871

ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պոլիս

Ընդհ. ատենապետ

ՊԱՏՐԻԱՐՔ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Մ. Վ. ԽՐԻՄԵԱՆ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳՆԱՑԱՑ ՎԱՆԻՑ

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Հրաժարական ազգային վարչու- թեան։
2. Ազգային կանոնադրութիւն։
3. Վերաքննութիւն Սահմանադրու- թեան։
4. Տարեկան Համարատուութիւն Ազգային վարչութեան։

Փոխ. ... [illegible]

Յ. Հ. ՄԵՐՃԵԱՆ-ՕՂԼՈՒ

Բաղէշու Հայ ժողովուրդն իրենց ... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

ՊԱՏՃԷՆ

Առ Ազնուազարմ Արքեպիսկոպոս Պատրիարք Հայոց ... եւ Ազգային Ժողովոյ ... [illegible]

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

... [illegible] ... ։

[illegible]

1871 ապրիլ 27

ի Բաղէշ

(Ստորագրութիւն)

[illegible]

Ձեր հին բարեկամ

1871 24 մարտ

[illegible]

Պատուական Տէր.

[illegible]

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

[illegible]

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒՄՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐ· ՏՐՈՑ

ՑՈՒՑԱԿ ԺԴ·

Նախորդ հրատարակութեան գումարը	77525
Մեծապատիւ աղայք	
Կարապետ Յովհաննէսեան	75
Գէորգ Ա· Բոյաճեան գ·	25
Մկրտիչ Միրզաճեան	75
Յովհաննէս Մարգարեան	75
Գեորգ Թաշճեան	75
Տէր Լուք Լոքմանեան	75
Յարութիւն Թիւլեան	75
Աւետիս Մուրատեան	75
Մարտիրոս Չիքրանեան	75
Ռափայէլ Միրզաեան	75
Մկրտիչ Շահնազարեան	75
Թովմաս Գրգոսեան	75
Աստուածատուր Այվազեան	75
Գէորգ Փէշտմալճեան	75
Գրիգոր Ցախրեան	75
Մկրտիչ Յովհաննէսեան	75
Գրիգոր »	75
Պետրոս պէյ Մարկոսեան	75
Աբրահամ Յովհաննէսեան	75
Միքայէլ Յ· Արապեան	75
Պապազեան »	75
Գաբրիէլ »	75
Գասպար Զարպհանալեան	75
Ստեփան Եազըճեան	75
Փրանկիսկ Կիւզէլեան	75
Ազարիա »	75
Գէորգ Կարապետեան	75
Նիկողոս Դաղդաճեան	75
Համբարձում Ճէլէպեան	75
Ծախսու տեղ ստացուած հատուած	
Յովհաննէս Փայլեկեան	25
Աստուր Յովհաննէսեան	25
Աւետիս Զամպաքճը	25
Պօղոս Սարգիսեան	25
Գաբրիէլ Պօղոսեան	25
Աբրահամ Տաքէսեան	25
Տիգրան Պաղտասարեան	25
Յովհաննէս Գալուստեան	25
» Գաբրիէլեան	25
Յարութիւն Պապազեան	25
Յովսէփ Կոստեան	25
Սուքիաս Գրիգորեան	25
Սեդրաք Միրզոյեան	25
Ներսէս Տիոնեան	25
Նազարէթ Մխիթարեան	25
Ռափայէլ Դաւիթեան	25
Գասպար Բարսեղեան	25
Մկրտիչ Բաղդեան	25
Գրիգոր Երամեան	25
» Յովհաննէսեան	25
» Լեւոնեան	25
Վարդերես Յարութիւնեան	25
Մկրտիչ »	25
Քերովբէ Գրիգորեան	25
Համբարձում Արթինեան	25
Յակոբ Մանուկեան	25
Խաչատուր »	25
Սիմոն Սէրոբեան	25
Յովհաննէս Նազարէթեան	25
Աւետիք Խաչատուրեան	25
Յակոբ Փափազեան	25
Գրիգոր Գեորգեան	25
Մկրտիչ Յակոբեան	25
Գումար·	80175

24 Մայիս 1871

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ· Պոլիս

'Ի Դիւանէ Ազգ· Կեդր· Հոգաբարձուց Դանձանակի

Ց· Պօղոս Ա· Հէքիմեան

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Գաղղիարէն լեզուի գիտութեամբ եւ բնիկ ժամանակաւոն մէջ ասպնրու համար

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՂՂԻԱՐԷՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՌՈՒ ՕԼԷՆՏՈՐՖԻ

Աշխատասիրեալ Ա· Մ· Վ· Պօղոսեան

Երկրորդ եւ ճիշդ թարգմանութիւնը կը գտնուի 'ի տպարանի Արամեան, 'ի գրատան Յ· Գափաֆեան որ եւ է գրատան Հայաստանի, եւ ամեն հայ գրավաճառաց քով· գինը մեկ օրինակ մէճիտիյէ կամ 23 ղրշ·

Օլէնտորֆի գործնական դրութեանը վրայ մեր աշխարհի ուսուցչաց եւ վարժարանաց ուշադրութիւնը հրաւիրել աւելորդ է։ Բաւական է ըսել թէ լեզուի ուսանման ուսման հետ գործնական այլ յեղյեղ քերականութեանց մէջ ամենէն գերազանցն է, եւ թէ գաղղիացի արդ․ եւ մեր կը գործածուի ընդհանուր, մանաւանդ երբ աշակերտներն տարապիրեն եւ գործնական նպատակաւ կ'ուսանին սոյնը։

Հայերէն սոյն թարգմանութեան մէջ եղած փոփոխութեանց եւ կրճատմանց համար այդ թարգմանութեան յառաջաբանը տեսնել եւ ուսանիլ որ Գաղղիարէն ձեւը Օլէնտորֆեան քերականութեան Հայերէն նոր տպագրութիւն մը ունենալ կը փափագուի, այս թարգմանութիւնը իրաւ բան Գաղղիարէն Օլէնտորֆի այնպէս համանձայն, որ Իւրաքանչիւրն եղած բառաքննները կրնան այս տպագրութեան համար գործածուիլ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՇԽԱՐՔ

Հ· ՂԵՒՈՆԴԵԱՅ Վ· Մ· ԱԼԻՇԱՆ

ՄԱՍՆ Բ·

ՎԵՆԵՏԻԿ Ս· Ղազար

Որոնք որ Հայաստանի հին յիշատակաց Թագաւորները կամ բնութեան մերձ ռազմի մերձ ամառ գիւղերը կը փափագին տեսնել առաջ ուղեւորութեան փառաւորութեն առնելով իրենց գեղ ըլլայ Հայրենեաց նշխարք ձեռքը առնելով, մանաւանդ Ալիշանեան Հ· Ղեւոնդի այս աշխատութեան մը ուշադրութեան ծանօթ։ Այս երկրորդ մասին մէջ ալ կան 12 լուսանկար պատկերք, որ բովանդակ կը ներկայացնեն Բագրատունեաց արքայանիստ մայրաքաղաքին Անւոյ անդ անդ փլփլած եւ բաւբայած պարիսպներն ու շէնքերը, անոց անոց ալ գրեթէ հրաշէ ք կանգուն մնացած եկեղեցի մը, կամար մը, սիւն մը, խաչքար մը։ Պատկերները խնամով եւ յստակ ճարտարութեամբ հանուած են, իսկ յօդուածներուն վրայ խօսիլ աւելորդ է․ վասն զի ամեն ազգասէր գիտեն թէ մեծանուն Հեղինակին գրչէն անչափ բան չելներ։ Թէպէտ եւ Ա․ մասէն աւելի խոշոր է այս Բ․ մասը, ընդարձակագոյն գրուած ըլլալով սակայն նոյն գինով, այսինքն թըղթակալով 4 ֆրանքի եւ փառաւորով 6 ֆրանքի կը վաճառուի, թէ՛ Մխիթարեանց Վանատանն 'ի Մեսրոպ խանի, եւ թէ՛ ուրիշ գրավաճառաց քով։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՏԱՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

ԽՄԲԱԳՐԵԱԼ ՅԵՐԱՄԻՈՅ

Դէպ 'ի Թուրքիա Մեծապատուելի

ԳՈՐԾ ԺԻՐՈՒ ՀԵՂԻՆԱԿԻ

Տպագրութեան Ց· Գաֆաֆեան·

Գին 60 փարայ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ցուցակների մայիս 29 չորեքշաբթի երեկոյեան ժամը 9 1/2ին՝ առաքականի չոգենաւներէն գոռ ուրիշ չոգենաւ մ'ալ կանուրքէն պիտի ելլէ, եւ Պէ քոզ, Թարապիա եւ Պէօյիւքտէրէ հանգչելով Մէգալուպոլիս պիտի երթայ։

Մայիս 30 կիրակի օրն ալ ժամը 1 1/2ին աւելի չոգենաւ մը կանուրքէն պիտի ելլէ եւ Պէյլերպէյ, Վանիքէօյ, Օրթագիւղ եւ Պոյաճիքէօյ հանգչելով Պէյքոզ պիտի երթայ։ Իրիկուան ալ ժամը 10 1/2ին Պէյքոզէն պիտի ելլէ եւ նոյն տեղերը հանգչելով կամուրջը պիտի գայ։

Կեսարիա վայրը Սարայէն մէջ Ս· Յովհաննէս եկեղեցւոյ գմբեթը 10 1/2 կանգուն երկայն ընդամէնը 210 կանգուն գետնի մը կայ ծախու, քարուկիր մընթերանոցով, ջրհորով եւ ջրանով, ուզողը խօսելու համար, կամ անոր Պանտաքէ քեանին փոխանակ ցուրը ծախելու Ալեքսանդր իւր կայէն մտերիմներէն Թագաւորութեան սոյն հետ վերջը զ մտնել։

Միլիոն գանձուած փոխատուութեան համար 486440 ռուբլի գրոլ շատ մը յղուած գրահատութեան պիտի կատարուի այս 27ին հինգշաբթի օրը 'ի Տարի Շուկան, ուստի գնել ուզողներուն փոխատուութիւն պէտք է որ նոյն օրը ներկայ ըլլան։

19 Մայիս 1871

'Ի Դուռն Սերասքերի

Փէյլըրճի Տէպալաֆանէսին համար գնուելիք 6000 հատ մեծ տախ․ եւ 15 000 հատ փոքր կալոշ, ընդամէնը 21 000 հատ Թուրքիոյ կողմի եւ 25 000 աղած չոր Թիֆլիսի եւ գլխուղից բերուելիք եզան կաշի եւ 7000 հատ Թրապիզոնի կաշի մայիս 31ին երկուշաբթի օր գնահատութեամբ պիտի գնուին 'ի Տարի Շուկան, ուստի ուզողները պէտք է որ ներկայ գտնուին 'ի Տարի Շուկան։

Այս գնահատութեան պայմանները հասկնալու համար կը պատուիրուին ներկայ ըլլալ նոյն յառաջ գալ եւ տեղեկութիւն առնուլ։

19 Մայիս 1871

'Ի Դուռն Սերասքերի·

Այս լրագիրս յաջորդ տեղեր վաճառ կը հրատարակուի եւ կը ծախուի, Իւրաքանչիւր թիւը չորսօր դրոշմ։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ· Պոլիս Գլըթա Պալատի փողոց մէջ թիւ 6 Մասիսի խմբագրատանը։

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անուանները։

ԻԶՄԻՐ· Ստեփան աղա Տէօվլէթեան

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ· Թադէոս աղա Աւեթեան

ԱՏԱՓԱԶԱՐ· Մելքոն աղա Տ· Գէորգեան

ՏՐԱՊԻԶՈՆ· Խաչատուր աղա Ալթունեան

ԿԱՐԻՆ· Կարապետ պատուելի Զաքարեան

ՍԵՐԱՍՏԻԱ· Վարդան էֆէնտի Արզարեան

ԵԱԶ· Ս· աղա Խոչիկեան

ՃԱԼԷՊ· Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան

ԵՐԶՆԿԱՅ· Ընթերցասիրաց Ընկերութիւն

Ուրիշ քաղաքներէ առաքողները ուղիղ այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ

Խմբագիր—Տնօրէն Կ· Մ· ԽՈՒՐԻՇԵԱՆ

Կ· ՊՈԼԻՍ ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆ 'Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ 27 ՄԱՅԻՍ

(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՐՈՒՇԻՆ)

Լոնտրա 3 ամիս զուրուշ		110 1/2—110 1/2
Մարսիլիա	»	23.30—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ 27 ՄԱՅԻՍ

Անգղ· լիրա	ղուրուշ	109.38
Նափոլէոն ոսկի	»	87.31
Իմբերիալ ռուս	»	89 6
Ֆլորին	»	51.25
Հինգ ֆրանք	»	—
Մէճիտիէ	»	105.8—105.13
Պէշլիք	»	117 1/2

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 27 ՄԱՅԻՍ

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարմիր	Պէնտէրմայի	33	—34
» »	Ազով	33	—34
» »	Պուլկար	30	—32
» »	Պուրկազ	29	—31
» »	Ռէտէսթօ	29	—31
կակուղ	Ազով	36	—38
» »	Պէնտէրմայի	34	—35
Կորեկ Թունա		30	—31
Ցորեն կակուղ Պուրկազ		27 1/2	—29
»	Վառնա	27 1/2	—29
» »	Պուլկար	27 1/2	29
Եգիպտացորեն Թունա		19	—21
»	Անատոլ·	19	—21
Գարի Թունա		13	—14
»	Անատոլ·		—

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈԶԱԿ ՉՈՐ

Պուլկար	ղուրուշ	
Անատոլու	»	
Քոյուն	Ֆրանք ոչ գին կայ	
Լաթիքէ	» եւ ոչ գնող	
Սալոնիք		

ԲԱՄԲԱԿ ղուրուշ

Կէյվէ	Օխայ	7 1/2—
Իզմիր	»	8 —
Ադանա	»	7 1/2—
Պարսկաստան	»	6 1/2—
Կրետացի	»	6 1/2—

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	Օխայ	13 1/2	
» չլուացուած	»	67	
Բուլկարիա լուացուած	»	14	
» չլուացուած	»	7 1/2	
Վլաշաց լուացուած	»	—	
» կէս		12	—13
» չլուացուած	»	21	—22
Ցարզանտա	»	8	—
Եակի Շէհիր	»	6 1/2	—

ՄԱԶՈՒ

Պարսկաստան	Օխայ	10 1/2—
Անատոլու	»	9 1/2
Տիրիմակ	»	—

ՁԷՈՒԹ

Պատմոսի Ա· տեսակ	Օխայ	20 1/2	
» Բ· »	»	20	—
Լէնկիւրիա	»	18	—
Թաղոս	»	»	—
Այվալը	»	17	—
Եդրեմիտ	»	17	—
Զորաւէ		17	—

ՔԻՍԹԻՔ

Լէնկիւրիա	Օխայ	44	—40
Գաստամոնի	»	44	—40
Պէյրութ	»	44	—40
Զէյթէք	»	44	—40
Վան	»	22	—

ԱՏՃԻ ՄՈՐԹ

Ադանա	9/10 – կատ Թէ	Օ· Լ·		
Եդիրնէ	»	»	»	»
Սիլիս	»	»	»	»
Էրզրում	»	»	»	»
Գաւառներ	»	»	»	»

ՉԻԹ

Մուսուլուք	Օխայ	6 —
Այվալը	»	6 —
Սամսոն	»	8 —
Միտիլին	»	6 —

Պղինձ Թոպալը երկրին մէջ		9 1/2	—10
Այլեւս Գաստամոնու	Օխայ		—
Աֆիոն	»	250	—260
Զիֆրէ	»	20	—26
Մուսուլ	»	5	—
Կասապա Ունաս·	Քէլէ	30	—
»	Թամիշ »		—
Մեսաջա Պարսկ· Դէյ·	»	44	—52

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

ղուրուշ

Խամէզ Րիօ Ա· տեսակ 100 Օխ·		920—950
» Բ· »	»	880—
Եէմէն	»	18
Շաքար փոշի Անգղ· Կեդ·		243—248
» » Գաղղ·	»	—
» գլուխ Գաղղ·	»	—
Չայ Բանկօ	Օխայ	22 —23
» Բէքօ ծաղիկ	»	50 —70
Անագ գալայ	Կենդ·	850 —835
Պղպեղ (պիպէր)	Օխայ	9 —
Երկաթ չիլիք Ինկլ· Փէնկալա »		130 —150
» » Մասքարա »		140 —160
Ձիթաքաշ 100 Օխա	Թր·	114 —
Երկաթ ձողաձեւ		58 —60
» տափարակ		11 —
» բարակ		64 —66
Քարիֆիտա		95 —
Բրինձ Լոմպիա 100 Քիլ· Թր·		39
Կարագ Եգիպտոսի		14 —
Խազվինե	»	22 —27